

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-51М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з освітньої компоненти

«Основи наукової академічної доброчесності»

для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового)
рівня за освітньо-науковою програмою підготовки доктор
філософії (PhD) «Фізична терапія, ерготерапія»
спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»
галузі знань «Охорона здоров'я»
денної/вечірньої форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
навчально-наукового інституту
охорони здоров'я
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з освітньої компоненти «Основи наукової академічної доброчесності» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за освітньо-науковою програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» галузі знань «Охорона здоров'я» денної/вечірньої форми навчання. [Електронне видання] / Мельничук Ю. І. – Рівне : НУВГП, 2023. – 24 с.

Укладач: Мельничук Ю. І., к.філос.н., доцент, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Швець О. М. кандидат юридичних наук, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін

Керівник групи забезпечення спеціальності: Григус І. М., доктор медичних наук, професор, директор ННІОЗ.

Зміст

Передмова.....	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура.....	4
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	4
1.2. Тематика практичних занять.....	6
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики.....	6
1.4. Критерії та шкала оцінювання.....	7
2. Плани практичних занять.....	10
3. Індивідуальна та самостійна робота здобувачів освіти.....	18
4. Рекомендована література.....	19

© Ю. І. Мельничук, 2023

© НУВГП, 2023

Передмова

Шановні здобувачі освіти!

Освітня компонента «Основи наукової академічної доброчесності» сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (ст.1) « академічна доброчесність – сукупність етичних принципів, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень». Враховуючи зазначену вище дефініцію варто зацентувати увагу на те, що будь-яка діяльність як в межах так і поза межами освітнього процесу повинна бути здійснена у відповідності із дотриманням принципів академічної доброчесності. Аспіранти повинні розуміти етичні засади наукового дослідження, дотримуватись основ законодавства в сфері авторського права, патентного права.

Вимоги щодо дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності, які формалізовані у чинному законодавстві, внутрішніх документах освітніх закладів, сприяють формуванню довірливого середовища.

Вивчення вибіркової освітньої компоненти «Основи наукової академічної доброчесності» сприятиме акумулювання ціннісних орієнтирів в академічному середовищі, відшліфування навичок дотримання принципів академічної доброчесності, а також засвоєння основ нормативно-правової бази щодо академічної доброчесності та авторського права.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Опис освітньої компоненти

Мета освітньої компоненти «Основи наукової академічної доброчесності»: *формування фундаментальних цінностей академічної доброчесності у здобувачів освіти в освітньо-науковому середовищі, формування професійних компетентностей щодо академічної культури та етики наукового пошуку; ознайомлення із нормативними основами академічної доброчесності.*

Завдання освітньої компоненти полягає у:

опанування аспірантами теоретичних знань щодо академічної доброчесності та формування практичних навичок дотримання ціннісних орієнтирів в академічному середовищі; формування навичок роботи із різними інформаційними джерелами; засвоєння та трансформація концептів академічної культури; становлення переконань щодо важливості дотримання принципів академічної доброчесності, а також розуміння міри відповідальності проявах академічної недоброчесності.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен:
сформувати такі компетентності

ЗК 1. Здатність дотримуватися норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності.

ЗК 2. Здатність представляти наукові результати та вести наукову дискусію державною та іноземною мовою в усній та письмовій формі.

ЗК 3. Здатність здійснювати комплексні дослідження на основі системного наукового світогляду з використанням основних універсальних методологічних принципів та знань.

ЗК 4. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності.

СК 01. Здатність володіти сучасними методами збору інформації для наукового дослідження у фізичній терапії, виокремлення первинних і вторинних джерел, використання технологій.

СК 04. Здатність застосовувати знання, набуті під час попередніх фундаментальних та прикладних досліджень, у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають у фізичній терапії в Україні та інших країнах.

СК 5. Здатність презентувати та обговорювати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами.

СК 6. Здатність розв'язувати значущі проблеми у сфері професійної діяльності.

СК 8. Здатність ефективно взаємодіяти у професійній мультидисциплінарній команді.

знати та вміти (програмні результати навчання)

ПРН 1. Дотримуватися норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності.

ПРН 2. Представляти наукові результати та вести наукову дискусію державною та іноземною мовою в усній та письмовій формі..

ПРН 7. Здійснювати управління науковими проектами та/або надавати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.

ПРН 13. Презентувати та обговорювати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами.

ПРН 14. Вміти розв'язувати значущі проблеми у сфері професійної діяльності.

ПРН 16. Могти ефективно взаємодіяти у професійній мультидисциплінарній команді.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин
<i>Змістовий модуль 1. Академічна культура</i>		
1.	<i>Академічна культура як система цінностей в академічній діяльності</i>	2
2	<i>Академічна доброчесність в науковому середовищі</i>	2
3	<i>Система забезпечення дотримання академічної доброчесності</i>	2
4	<i>Етичні цінності в науково-освітній діяльності</i>	2
<i>Змістовий модуль 2. Академічна доброчесність у науковому середовищі</i>		
5	<i>Види порушень академічної доброчесності</i>	4
6	<i>Відповідальність за порушення академічної доброчесності.</i>	2
7	<i>Виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності</i>	2
	Всього	16

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів освіти з освітньої компоненти проводиться у формах:

- оцінювання роботи здобувачів освіти під час практичних заняттях;
- аргументована відповідь на проблемні питання;
- оцінки розв'язання ситуаційних завдань та участі у обговоренні проблемних питань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів;

- написання есе.

*Види навчальної роботи здобувача освіти:
практичні завдання, аналіз різних видів джерел, баз даних щодо національної та міжнародної основи професійної діяльності, ситуативні вправи; індивідуальна та групова робота із джерелами інформації, презентаційна робота; робота індивідуальна та в мінігрупах; робота із інтернет ресурсами (аналіз інформації розміщеної на різних webpage) залежно від теми; робота у мінігрупах; опрацювання законодавчої бази (інтерпретація, застосування); кейс методика, аналіз конкретної ситуації; презентація результатів виконання завдань, обґрунтування отриманих висновків. Робота індивідуальна щодо розв'язання практичних кейсів, розробка стратегії аргументації захисту та ін.*

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Критеріями перевірки формування вмінь та навичок у здобувачів вищої освіти постає перевірка набутих компетентностей. При цьому враховується :

- *аргументованість при викладу матеріалу;
- *дотримання принципів академічної доброчесності при виконанні всіх завдань, які передбачені в процесі вивчення освітньої компоненти;
- *вміння встановлювати причинно-наслідкові взаємозв'язки між вчинками, діями учасників освітнього процесу та наслідками при порушенні етичності в академічному середовищі та поза його межами;
- * логічність, аргументованість відповідей;
- * вміння застосовувати аналітичні здібності під час розв'язання ситуативних завдань;
- * вміння працювати в команді при пошуку шляхів вирішення етичних дилем.

Також, здобувач під керівництвом викладача самостійно оцінює свою роботу. Самоаналіз здобувачів вищої освіти є важливим для корегування результатів навчання.

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам освіти потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (розв'язання практичних задач, наукові тези, наукові доповіді, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролі знань.

Оцінювання здобувачів вищої освіти:

- по 6 балів за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 12 балів за якісне виконання індивідуального завдання та ;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Також, здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали при виконання різних видів робіт наукового спрямування (наприклад, написання статей, тез, доповідей та ін.). У такому випадку теми можуть бути вибрані самостійно, але із узгодженням з викладачем. Аспіранти можуть надати конкретні пропозиції щодо удосконалення змісту освітньої компоненти, шляхом написання обґрунтованих положень на корпоративну пошту викладачу освітньої компоненти та отримати додаткові бали. Пропозиції обговорюються між учасниками освітнього процесу.

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
 60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження здобувача освіти не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;
 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Національна шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	
35-59 балів	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 балів	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, бінарні лекції, вебінари, науково-практичні семінари, дуальні заняття із залученням практиків.

Методи навчання: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, елементи навчальної гри.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ І

Змістовний модуль 1. *Академічна культура*

Тема 1. Академічна культура як система цінностей в академічній діяльності

План:

1. Поняття академічної культури, її складники.
2. Академічна культура дослідника.
3. Суб'єкти академічної культури.
4. Принципи і цінності академічної культури.
5. Чинники розвитку академічної культури дослідника.

Контрольні питання:

1. Дефініція поняття академічна культура.
2. Охарактеризуйте структурні елементи академічної культури
3. Особливості академічного письма .
4. Охарактеризуйте суб'єктів академічної культури.
5. Ціннісні орієнтири академічного середовища.

Додаткове завдання:

1. Висловіть власну думку щодо:
  - 1.1. Академічна культура як складова академічної доброчесності.
  - 1.2. Згубні фактори впливу на розвиток академічної культури.
  - 1.3. Академічна культура та діджиталізація освітнього середовища.

Тема 2. Академічна доброчесність в науковому середовищі

План:

1. Поняття чесності, доброчесності, академічної доброчесності.
2. Правові засади академічної доброчесності: Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закон України «Про авторські та суміжні права».
3. Зміст академічної доброчесності в науковому середовищі.

Контрольні питання:

1. Сутність поняття чесність та доброчесність.
2. Цінності наукового середовища.
3. Академічна доброчесність: сутність, складові.
4. Нормативні основи академічної доброчесності.
5. Академічна мобільність та академічна доброчесність.

Додаткове завдання:

1. Опрацюйте такі нормативні акти щодо правового підґрунтя академічної доброчесності:
  - 1.1. ЗУ «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
  - 1.2. ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
  - 1.3. ЗУ «Про авторські та суміжні права» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
  - 1.4. Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації URL:

5. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки тощо) з дотримання академічної доброчесності в НУВГП.

Контрольні питання:

1. Здійсніть дефініцію поняття «кодекс честі».
2. Які права й обов'язки наукових, науково-педагогічних працівників.
3. Суб'єкти та об'єкти авторського права в освітньому, науковому середовищі.
4. Які Ви знаєте документи щодо академічної доброчесності, які діють в НУВГП?

Додаткові завдання:

1. Охарактеризуйте основні положення внутрішньовузівських нормативних документів, що регулюють засади забезпечення академічної доброчесності. Для цього скористайтесь наведеним посиланням: <https://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/akademichna-dobrochesnist>
2. Здійсніть характеристику «Кодекс академічної доброчесності» («кодекс честі») як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України. Які положення, на ваш погляд варто було б додати. Відповідь аргументуйте.
3. Проаналізуйте *Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників»* (The European Charter for Researchers) та *«Європейський кодекс академічної доброчесності»* (The European Code of Conduct for Research Integrity).

Тема 4. Етичні цінності в науково-освітній діяльності

План

1. Поняття етичного ідеалу у науковому середовищі.
2. Зв'язок моральних та професійних якостей науковця.
3. Етика науки.
4. Етичні норми наукової публікації.
5. Принцип наукової чесності.
6. Поняття інтелектуальної власності. Авторське право.

Контрольні питання:

1. Наведіть моральні та професійні якості науковця.
2. Визначіть етичні норми наукових публікацій.
3. Принципи дотримання авторського права в академічному середовищі.
4. Особливості співавторства.

Додаткові завдання:

1. Визначіть базові елементи етики науки.
2. (Аргументуйте важливість дотримання етики при здійсненні науково-дослідницької діяльності.
3. Визначіть важливість дотримання норми толерантності у науковому середовищі.
4. Всесвітня конвенція про авторське право
5. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів
6. Договір ВОІВ про авторське право

Модуль 2.

Академічна доброчесність у науковому середовищі

Тема 5. Види порушень академічної доброчесності

План

1. Види недоброчесності.
2. Особливості різних проявів академічної недоброчесності:
  - 2.1. Плагіат та самоплагіат. Як розрізнити та уникнути?
  - 2.2. Фабрикація, фальсифікація. Чому випикає?
  - 2.3. Списування, обман. Як подолати?
  - 2.4. Хабарництво.
  - 2.5. Необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання.
  - 2.6. Вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Контрольні питання:

1. Чим відрізняється плагіат від самоплагіату?
2. Назвіть найвідоміші приклади фальсифікації. Фальсифікація Поппера.
3. Що є причиною хабарництва?
4. Як уникнути впливу у будь-якій формі?

Додаткове завдання:

1. Опрацюйте нормативні документи, які розміщені в онлайн ресурсі бібліотеки НУВГП <https://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/akademichna-dobrochesnist>
2. Якими бувають фабрикації чи фальсифікації? URL: <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Integrity-bulletin-16.pdf>

Тема 6. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

План

1. Поняття академічної відповідальності.
2. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти.
3. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності здобувачів освіти.
4. Особливості притягнення суб'єктів до академічної відповідальності.

Контрольні питання:

1. Співвідношення понять відповідальність та академічна відповідальність.
2. Особливості притягнення до академічної відповідальності.
3. Особливості застосування санкцій щодо суб'єктів освітнього процесу, які не дотримуються принципів академічної доброчесності.

Додаткове завдання:

1. Опрацюйте перераховані джерела та підготуйтеся до обговорення під час заняття:
  - 1.1. Процедура скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897-2021-%D0%BF#n8>
  - 1.2. Алгоритм дій разової спеціалізованої вченої ради із присудження ступеня доктора філософії у випадках виявлення нею порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях здобувача, в яких висвітлені основні

наукові результати дисертації. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#n9>

- 1.3. Рекомендації МОН щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) присвячені питанням ідентифікації академічного плагіату в академічних текстах, а також проведення експертизи дисертацій, спеціалізованими вченими радами із захисту дисертацій в закладах вищої освіти і наукових установах та іншими суб'єктами, які повинні здійснювати заходи із запобігання академічному плагіату і його виявлення в наукових роботах. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18#n11>
- 1.4. Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти НУВГП URL:
https://nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=1177&id=3394&Itemid=1000000000000

Тема 7. Виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

План:

1. Основні характеристики систем для перевірки академічних текстів на плагіат. Зокрема, таких як: Unicheck (Україна), IThenticate (США), CrossRef Plagiarism Check (США), Viper (Велика Британія), Utkund (Швеція), PlagScan (Німеччина), StrikePlagiarism (Польща) та ін.

2. Алгоритм встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
3. Поняття модифікацій тексту та унікальності наукової роботи.

Контрольні питання:

1. Система перевірки робіт на ознаки плагіату.
2. Модифікація тексту. Аналіз звіту із перевірки Unicheck (Україна).
3. Унікальність роботи.

Додаткове завдання:

1. Підготуйте презентаційний матеріал про міжнародні стилі цитування та посилання.
2. Опрацюйте Порядок перевірки навчальних, випускних кваліфікаційних, навчально-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування. URL:
https://nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dr_opfiles&format=&task=frontfile.download&catid=1177&id=3225&Itemid=100000000000

3. Індивідуальна та самостійна робота здобувачів освіти

Під час практичних занять здобувачі освіти матимуть можливість працювати в команді (проявляти себе в груповій роботі), проте в межах вивчення освітньої компоненти передбачено й виконання завдання індивідуального характеру, що сприятиме кращому засвоєнню аспірантами теоретичного матеріалу та практично продемонструвати сформовані навички культури доброчесності.

Завдання для самостійної роботи:

- опрацювання джерельної бази, що пропонується до вивчення тем (додаткові завдання);
- підготовка усних, письмових відповідей на питання у вигляді схем, алгоритмів, презентацій, таблиць інтелектуальної карти тощо, для самопідготовки (можуть бути застосовані різні інтелектуальні інструменти);
- робота в інформаційних мережах;
- написання та публікація тез, статей та ін.

Результативність самостійної роботи виявляється під час практичних занять, перевірки письмових, усних відповідей та підсумкового оцінювання успішності здобувачів освіти.

Індивідуальне творче завдання обговорюється із здобувачами освіти на початку вивчення освітньої компоненти, оцінюється відповідно до оприлюдненої шкали, яка розміщена на сторінці освітньої компоненти у навчальній платформі Moodle, та може передбачати: написання тез, статей, доповідей, есе з подальшим їх оприлюдненням;

Індивідуальна робота також, може включати такі види діяльності як: обговорення проблемних кейсів, систематизацію інформації з подальшою її формалізацією у зручному форматі.

5. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про Етичний кодекс ученого України. URL: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

5. Стилi оформлення бiблiографiчних посилань для мiжнародних публiкацiй. Ч. 1. URL: www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliografic_hnyk
6. Положення про академiчну доброчеснiсть у НУВГП. URL: <file:///C:/Users/%D0%AE%D0%BB%D1%8F/Downloads/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83%20%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B2%20%D0%9D%D0%A3%D0%92%D0%93%D0%9F.pdf>
7. Порядок перевiрки навчальних, випускних квалiфiкацiйних, навчальнометодичних та наукових робiт на наявнiсть ознак академiчного плагiату в Нацiональному унiверситетi водного господарства та природокористування. URL: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>
8. Порядок скасування рiшення про присудження ступеня вищої освiти та присвоєння вiдповiдної квалiфiкацiї у разi виявлення фактiв порушення академiчної доброчесностi здобувачем вищої освiти НУВГП. URL: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>
9. Порядок скасування рiшення про присудження ступеня вищої освiти та присвоєння вiдповiдної квалiфiкацiї у разi виявлення фактiв порушення академiчної доброчесностi здобувачем вищої освiти НУВГП. URL: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>
10. Процедура скасування рiшення про присудження ступеня вищої освiти та присвоєння вiдповiдної квалiфiкацiї у разi виявлення фактiв порушення здобувачем вищої освiти академiчної доброчесностi.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897-2021-%D0%BF#n8>

11. Алгоритм дій разової спеціалізованої вченої ради із присудження ступеня доктора філософії у випадках виявлення нею порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях здобувача, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#n9>
12. Алгоритм дій спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук у випадках виявлення нею порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях здобувача, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-22#n16>
13. Рекомендації МОН щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) присвячені питанням ідентифікації академічного плагіату в академічних текстах, а також проведення експертизи дисертацій, спеціалізованими вченими радами із захисту дисертацій в закладах вищої освіти і наукових установах та іншими суб'єктами, які повинні здійснювати заходи із запобігання академічному плагіату і його виявлення в наукових роботах. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18#n11>

Додаткова література

14. Право інтелектуальної власності : підручник / О. І. Харитонова, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін. ; за заг. ред. О. І. Харитонової. Видавництво Юрінком Інтер, 2021. 540 с.
15. Аналітична довідка за результатами досліджень практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах

- України, Аналітичну записку «Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації». URL: <https://iq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/592.pdf>
16. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/chesnist_osnova_rozvitk_U_nivers.pdf
  17. Міжнародного центру академічної доброчесності (ICAI) визначає шість стовпів академічної доброчесності та основи формування академічної культури в освітньому і науковому середовищах. URL: https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf
  18. Європейської федерації академій наук та гуманітарних наук (ALLEA) наводить перелік кращих практик забезпечення дослідницької доброчесності, в доповнення до Закону України «Про освіту» значно розширює перелік порушень академічної доброчесності. URL: <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/05/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2017.pdf>
  19. Матеріали Committee on Publication Ethics акцентують увагу на питаннях академічної доброчесності під час публікації результатів наукових досліджень. URL: <https://www.coe.int/en/web/ethics-transparency-integrity-in-education/publications>
  20. COPE: Committee on Publication Ethics | Promoting integrity in scholarly research and its publication. URL: <https://publicationethics.org/>
  21. Що таке текстові модифікації та як вони впливають на відсоток плагіату. URL: https://nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dr_opfiles&format=&task=frontfile.download&catid=1177&id=3043&Itemid=10000000000000
  22. Інтелектуальна власність / Аксютіна А. В., Нестерцева-Собакарь О. В., Тропінін В. В. та ін. Дніпро, 2017. 140 с.

23. ВОІВ. URL: <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>
24. УААСП. URL: <http://uacr.org.ua/> та ін.
25. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
26. Кримінально-процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
27. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
28. Кодекс адміністративного судочинства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
29. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>
30. Деякі питання організації діяльності у сфері інтелектуальної власності URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0730731-17#Text>
31. Всесвітня конвенція про авторське право. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text
32. Паризька конвенція про охорону промислової власності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text
33. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text
34. Договір ВОІВ про авторське право. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text
35. Угода про співробітництво в галузі авторського права і суміжних прав. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_045#Text

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт судової влади України URL: <https://court.gov.ua/>

3. Чи я плагіював. Різновиди і серйозність порушень правил цитування / Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL:

https://drive.google.com/file/d/0B95ZGBYQoN94cHVhck5rcFBZYIk/view?resourcekey=0-A3dWg5_OMRQB8IXjy8aMXQ

4. Перелік відеопорад та рекомендації.

URL:<file:///C:/Users/%D0%AE%D0%BB%D1%8F/Downloads/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>